

**Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського
Кафедра психології, філософії та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Зореслава ЗАХОЖАЙ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 2.6. ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ В СИТУАЦІЯХ
ВТРАТИ ТА ГОРЯ**

рівень вищої освіти Другий (магістерський)

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини

спеціальність С4 Психологія

освітньо-професійна програма Психологія

форма(и) здобуття освіти денна та заочна

Київ-2026 рік

**Інформація про розробника та розгляд і схвалення
робочої програми навчальної дисципліни**

РОЗРОБНИК робочої програми навчальної дисципліни

Доктор психологічних наук, доцент

(підпис)

Олена ВЛАСЕНКО

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук

Протокол № 1 від 26.08.2026

(підпис)

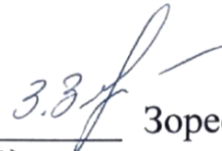
Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

Розглянуто та схвалено на засіданні навчально-методичної ради навчально-наукового гуманітарного інституту

Протокол № 1 від 27.08.2026

Голова НМР

(підпис)

Зореслава ЗАХОЖАЙ

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну.
2. Опис навчальної дисципліни.
 - 2.1. Анотація навчальної дисципліни.
 - 2.2. Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни.
 - 2.3. Міждисциплінарні зв'язки:
 - 2.4. Формат проведення дисципліни.
3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни.
4. Програмні результати навчання.
5. Структура та обсяг навчальної дисципліни.
6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.
7. Політика дисципліни.
8. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів.
9. Перелік питань для перевірки знань з дисципліни «Психологічне консультування»
10. Рекомендовані джерела інформації.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

1.1. Назва навчальної дисципліни, код в освітній програмі	Психологічне консультування в ситуаціях втрати та горя, ОК 2.6	
1.2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова, цикл професійної підготовки	
1.3. Рік здобуття освіти, семестр у якому викладається дисципліна	1-й рік здобуття освіти, 2-й семестр	
1.4. Обсяг навчальної дисципліни за формами здобуття освіти	очна (денна)	заочна
Кількість кредитів	4	4
Загальна кількість годин, в тому числі:	120	120
• аудиторні години	32	12
лекції	12	6
семінарські	10	2
практичні	10	4
• самостійна робота	88	108
1.5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	2-й семестр – екзамен	
1.6. Інформація про консультації	Згідно затвердженого графіка консультацій	
1.7. Мова викладання	українська	
1.8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	Власенко Олена Олександрівна (доктор психологічних наук, доцент)	
1.9. Контактна інформація викладача	vlasenko.olena@tnu.edu.ua	

2. Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни. Робоча програма навчальної дисципліни «Психологічне консультування в ситуаціях втрати та горя» складено

відповідно до ОП “Психологія” другого (магістерського) рівня освіти. Дисципліна є обов’язковим компонентом професійної підготовки магістрів за спеціальністю «Психологія». Вона спрямована на формування практичних навичок надання психологічної допомоги людям, які переживають втрати: смерть близьких, соціальні втрати, травматичні події та інші втрати. Курс орієнтований на підготовку фахівців, здатних ефективно супроводжувати клієнта на всіх етапах горювання, розрізняти нормальний та ускладнений перебіг скорботи, а також запобігати розвитку посттравматичних розладів. Робоча програма навчальної дисципліни складається з двох модулів (Модуль 1. Консультативна теорія; Модуль 2. Техніки і технології роботи з втратою та проходженням горювання), в які входять шість тем.

2.1. Мета та завдання вивчення дисципліни

Мета дисципліни «Психологічне консультування в ситуаціях втрати та горя» - формування у здобувачів системи теоретичних знань, практичних умінь та професійних компетентностей, необхідних для надання кваліфікованої, етичної та психологічної допомоги особам, які переживають різні види втрат, та супроводу клієнтів у процесі горювання.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- Освоїти класичні та сучасні концепції динаміки горя.
- Засвоїти критерії розмежування нормального, затяжного (ускладненого) горя та клінічної депресії.
- Вивчити специфіку різних втрат.
- Вивчити правила екологічної взаємодії з клієнтами у стані гострого стресу та кризи.
- Опанувати інструменти діагностики та оцінки психоемоційного стану клієнта.
- Сформувати навички консультування та терапевтичного діалогу в ситуації горя.
- Освоїти специфічні методики терапії для опрацювання втрати.
- Розвинути навички саморегуляції для профілактики емоційного вигорання та вторинної травматизації для збереження власного ментального здоров'я.

2.2. Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити: Когнітивна психологія та психосемантика, Кроскультурна психологія

Постреквізити: Переддипломна практика, Атестаційний екзамен, Публічний захист кваліфікаційної роботи.

Формат проведення дисципліни

Заняття проводяться в змішаному форматі (в аудиторії й онлайн), синхронно й асинхронно (зустріч в аудиторії чи Гугл-класі, або самостійне вивчення матеріалу та виконання завдань). Під час здобуття освіти використовуються наступні форми та методи: презентації, бесіди і дискусії, індивідуальні науково-дослідні завдання, розв'язання психологічних задач (кейсів). Віртуальне навчальне середовище, що використовується для роботи із здобувачами – GoogleClassroom. У онлайн режимі лекції / семінарські заняття можуть бути проведені за допомогою програм електронної комунікації GoogleMeet. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom та корпоративну пошту.

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК 3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК 4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК 5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК 7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК 9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК 10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК 12. Здатність до психологічного супроводу особистості та груп в умовах реінтеграції та соціальної нестабільності.

4. Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР 13. Здійснювати професійну допомогу у питаннях соціально-психологічної адаптації та подолання бар'єрів реінтеграції.

Шифр ПРН	Програмні результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики/методи оцінювання
<i>ПРН1</i>	Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.	Пояснення Дискусія	Участь у дискурсах, захист презентацій, есе
<i>ПРН2</i>	Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів	Методи проблемно-орієнтованого навчання Трифазна модель розвитку критичного мислення	Кейси, Проблемні завдання

<i>ПРН3</i>	Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки	Методи проблемно- орієнтованого навчання	Кейси, Проблемні завдання
<i>ПРН4</i>	Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.	Методи проблемно- орієнтованого навчання Трифазна модель розвитку критичного мислення	Кейси, Проблемні завдання
<i>ПРН5</i>	Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.	Пояснення Дискусія	Кейси, Дискурс
<i>ПРН6</i>	Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.	Пояснення Дискусія	Кейси, Дискурс
<i>ПРН9</i>	Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.	Пояснення Трифазна модель розв критичного мислення	Підготовка есе, вирішення кейсів
<i>ПРН11</i>	Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.	Пояснення Трифазна модель розвитку критичного мислення	Підготовка есе, вирішення кейсів
<i>ПРН13</i>	Здійснювати професійну допомогу у питаннях соціально- психологічної адаптації та подолання бар'єрів реінтеграції.	Пояснення Дискусія Трифазна модель розв критичного мислення	Кейси, Дискурс

5. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						Заочна форма				
	усь ого	у тому числі					у тому числі				
		Л	П р	С	Л б	СР	Л	Пр	С	Л б	СР
1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12	13
Модуль 1. Консультативна теорія											
Тема 1. Психологічне консультування. Технологія ведення консультативної бесіди.	16	2		1		13	1		0,25		14,75
Тема 2. Діагностика при травмуванні	20	2	2	1		15	1	1	0,25		17,75
Модуль 2. Техніки і технології роботи з втратою та проходженням горюванням											
Тема 3. Горе та втрата в житті кожної людини.	20	2	2	2		14	1	1	0,25		17,75
Тема 4. Патологічне горе та розлад тривалого горя	20	2	2	2		14	1	0,5	0,5		18
Тема 5. Техніки роботи з сім'єю. Особливості переживання втрати у дитячому віці.	20	2	2	2		14	1	1	0,25		17,75
Тема 6. Стратегії підтримки особистості в стадії горювання.	24	2	2	2		18	1	0,5	0,5		22
РАЗОМ годин	120	12	10	10	-	88	6	4	2	-	108
кредитів	4										
Підсумковий (семестровий) контроль	екзамен										

5.1. Тематика семінарських занять

П/н	Теми семінарських занять	Кількість годин за формами здобуття освіти	
		Очна (денна)	заочна
1	Тема 1. Психологічне консультування. Технологія ведення консультативної бесіди. Діагностика при травмуванні	2	0,5
2	Тема 2. Горе та втрата в житті кожної людини.	2	0,25

3	Тема 3. Патологічне горе та розлад тривалого горя	2	0,5
4	Тема 4. Техніки роботи з сім'єю. Особливості переживання втрати у дитячому віці.	2	0,25
5	Тема 5. Стратегії підтримки особистості в стадії горювання.	2	0,5
	УСЬОГО	10 год	2 год.

5.2. Тематика практичних занять

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин за формами здобуття освіти	
		Очна (денна)	заочна
1	Тема 1. Діагностика при травмуванні	2	1
2	Тема 2. Горе та втрата в житті кожної людини.	2	1
3	Тема 3. Патологічне горе та розлад тривалого горя	2	0,5
4	Тема 4. Техніки роботи з сім'єю. Особливості переживання втрати у дитячому віці.	2	1
5	Тема 5. Стратегії підтримки особистості в стадії горювання.	2	0,5
	УСЬОГО	10 год	4 год.

5.3. Тематика самостійної роботи здобувачів

п/н	Зміст навчального матеріалу	Вид діяльності	Кількість годин за формами здобуття освіти	
			очна (денна)	заочна
1	Тема 1. Психологічне консультування. Технологія ведення консультативної бесіди.	Складання термінологічного словника. Аналіз мовленнєвих зворотів. Аналіз літератури.	13	14,75
2	Тема 2. Діагностика при травмуванні	Аналіз літератури. Опрацювання практичних ситуацій.	15	17,75
3	Тема 3. Горе та втрата в житті кожної людини.	Аналіз літератури. Аналіз практичних ситуацій.	14	17,75

4	Тема 4. Патологічне горе та розлад тривалого горя	Аналіз особливості мовлення клієнта. Аналіз практичних ситуацій.	14	18
5	Тема 5. Техніки роботи з сім'єю. Особливості переживання втрати у дитячому віці.	Аналіз першоджерел. Аналіз технік.	14	17,75
6	Тема 6. Стратегії підтримки особистості в стадії горювання.	Аналіз першоджерел. Аналіз технік.	18	22
	Всього		88	108

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Засоби навчання:

Для роботи із здобувачами використовується віртуальне навчальне середовище – GoogleClassroom. У онлайн режимі лекції / семінарські заняття можуть бути проведені за допомогою програм електронної комунікації GoogleMeet. У режимі дистанційного здобуття освіти вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми GoogleMeet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

Також використовується корпоративна пошта, месенджер Telegram, що забезпечує можливість листування з викладачем.

В офлайн режимі для проведення занять використовуються матеріально-технічні ресурси: аудиторії, оснащені мультимедійним обладнанням, що відповідають санітарно-гігієнічним нормам, створюють фізичний простір, необхідний для досягнення, передбачених ОП, програмних результатів здобуття освіти. Придбані меблі відповідають ергономічним вимогам, а їх кількість достатня для розміщення ліцензованого обсягу здобувачів.

Приміщення забезпечені Інтернетом (wi-fi). Wi-Fi адаптер TR Link TL-WIN722N Wireless N Adapter 150 Mbps USB 2/0

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення:

- 1) Робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) Методичні рекомендації для підготовки до семінарських, практичних занять та самостійної роботи;
- 3) Силабус дисципліни;
- 4) Перелік основної, додаткової літератури та інформаційних ресурсів вказано в робочій програмі навчальної дисципліни.

7. Політика дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Підтримуємо нульову толерантність до будь-яких форм порушення академічної доброчесності. Очікується, що всі завдання та доповіді до семінарських занять здобувачів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем. Користування мобільними пристроями під час заняття неприпустиме (за виключенням випадків, коли це пов'язане з виконанням завдання викладача)
Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань з дисципліни	Інструмент ІІІ має обмежене застосування у освітньому процесі. Його застосування доцільне: 1) з метою первинного ознайомлення зі змістом теми для самостійного опрацювання для складання плану роботи (з подальшим порівнянням з науковими текстами); 2) у випадку аналізу розгляду поняття в різних контекстах – при складанні словника психологічних термінів; 3) при розгляді дискусійних питань психологічної науки – для формулювання питань для обговорення під час семінарського заняття
Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу	Користувачі мають можливість вільно читати, завантажувати, копіювати контент з навчальною та науковою метою, а також розповсюджувати його з обов'язковим посиланням на використані джерела
Політика дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології	Під час занять здобувачі діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Університету. Ведуть себе

	толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами, а також реагують належним чином, якщо стають свідками дій порушення професійної етики з боку інших здобувачів чи викладачів. У випадку епідеміологічного режиму виконують всі настанови протиепідеміологічних дій: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики тощо.
Політика щодо відвідування	Здобувачі повинні відвідувати усі лекції, семінари, практичні заняття та інформувати викладача про неможливість відвідання заняття. Недопустимими є пропуски та запізнення на заняття з неповажних причин.
Політика дедлайну	Завдання має бути виконане у встановлені строки, якщо необхідно, то розміщене у письмовому вигляді у відповідній вкладці в Гугл-класі. Для отримання максимальних балів впродовж здобуття освіти за дисципліною обов'язковим є усний захист доповідей, есе, відповідей до кейсів на семінарських та практичних заняттях. У разі відсутності на семінарському або практичному занятті, відповідь, доповідь, презентація прикріплюються у Гугл-клас не пізніше ніж через тиждень після того як відбувся семінар або практичне заняття з відповідної теми (у випадку недотримання термінів оцінка знижується на 1 бал). Аналогічним є дедлайн щодо виконання тестових завдань.
Політика визнання та перерахування здобувачу результатів здобуття освіти з навчальної дисципліни	Визнаються результати здобуття освіти здобувача, здобуті в інший період, в іншому ЗВО або під час академічної мобільності відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та Положення про академічну мобільність
Політика визнання результатів здобуття освіти, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті	Визнання результатів відбувається відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті в Університеті. Крім того, відбувається зарахування теми Тема 6. «Стратегії підтримки особистості в стадії горювання» у разі проходження та отримання відповідного сертифікату курсу «Базова психологічна допомога

	в умовах війни» за посиланням: https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+BPA101+2022_T2/home (Prometheus). Визнання результатів відбувається відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті в Університеті.
Порядок відпрацювання пропущених занять	Відпрацювання пропущених занять з поважної причини у вигляді захисту доповідей, есе, презентацій проводиться на останньому семінарському занятті зі змістового модулю або останньому занятті в семестрі. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається шляхом письмового виконання завдань, передбачених темою заняття. Такі завдання не зараховуються як такі, що були захищені!
Політика оцінювання	Політика щодо оцінювання здобувачів освіти відповідає положенням, розробленими ТНУ та базується на формувальному оцінюванні, яке передуює підсумковому оцінюванню. Оцінювання має бути позитивним за принципом, фокусуючись на досягненнях, а не на невдачах. Усі види оцінювання ґрунтуються на чітко встановлених критеріях та показниках, що диференційовані за різними типами завдань
Політика щодо оскарження результатів оцінювання	<i>Перескладання підсумкової оцінки</i> з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Університету, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини. Оскарження результатів оцінювання відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Університеті.
Політика про можливість здобуття освіти осіб із особливими освітніми потребами	Реалізується шляхом організації комфортного, інклюзивного та розвиваючого освітнього середовища, забезпечення заходів, спрямованих на попередження психологічного травмування створення адаптованої матеріально-технічної

	бази (пандуси) та надання комплексної підтримки (психологічної, соціальної)
--	---

8. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача

8.1. Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни, та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських та практичних заняттях у формі представлення та обговорення доповідей, вирішення кейсів, а також виконання письмових завдань. Поточний контроль проводиться в усній і письмовій формі. Поточний контроль також здійснюється через моніторинг виконання здобувачами завдань аудиторної і самостійної роботи. Результати такого моніторингу відображаються у Google Classroom, що дозволяє систематично відстежувати рівень активності здобувачів в освоєнні дисципліни.

Підсумковий контроль передбачає складання екзамену здобувачами, які накопичили мінімальну кількість балів. Питання для підготовки наведено у Додатку. Здобувач допускається до складання екзамену з дисципліни коли повністю виконав всі види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. У разі, коли протягом навчального семестру до початку підсумкового (семестрового) контролю, визначеного навчальним планом, здобувач набрав менше балів, ніж зазначено у робочій програмі навчальної дисципліни (менше 36 балів), відбувається недопуск здобувача до складання підсумкового (семестрового) контролю.

Підсумкова оцінка визначається як сума балів за результатами оцінювання контрольних заходів, визначених робочою програмою навчальної дисципліни (максимально 60 балів) та балів, одержаних за результатами складання екзамену (максимально 40 балів).

Екзамен проводиться у письмовій формі за білетами, затвердженими кафедрою. Екзаменаційний білет складається з 2 теоретичних питань та 1 практичного завдання.

За екзамен максимально можна отримати 40 балів. За кожне теоретичне питання здобувач отримує 10 балів, а за практичне завдання 20 балів.

Оцінка теоретичних запитань орієнтовно відбувається наступним чином:

Десять балів - розгорнута аргументована відповідь, що глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання

Від семи до дев'яти балів - в основному розкрито зміст теоретичного питання, однак допускаються певні неточності.

Від чотирьох до шести балів - при недостатньо повній відповіді, в якій зустрічаються певні неточності або наводяться хибні твердження.

Від нуля до трьох балів - не розкрито зміст теоретичного питання, при цьому допускаються суттєві неточності та помилки.

Розв'язання практичного завдання орієнтовно оцінюється наступним чином:

Двадцять балів - розгорнута аргументована відповідь на завдання, в разі необхідності проілюстрована схемою, малюнком тощо.

Від п'ятнадцяти до дев'ятнадцяти балів - повна відповідь на завдання, але без достатньо повних аргументацій, ілюстрацій та додаткових коментарів.

Від дев'яти до чотирнадцяти балів - дана відповідь на завдання, однак допускаються певні неточності.

Від п'яти до восьми балів - здобувач отримує при недостатньо повній відповіді, в якій зустрічаються неточності, наводяться хибні твердження, відсутня аргументація.

Від нуля до чотирьох балів - неправильна відповідь, яка показує відсутність у здобувача основ знань з психології та заслуговує на незадовільну оцінку.

8.2. Методи контролю та оцінювання

усне опитування

перевірка письмових робіт

захист доповідей до семінару, презентацій, есе, рефератів

захист запропонованого вирішення кейсів, практичних завдань

метод програмованого контролю: тестовий контроль

Критерії оцінювання захисту доповідей, есе, рефератів на семінарському занятті:

3 бали – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання.

2 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, може не вистачати аргументації в поясненнях. Допускаються несуттєві неточності.

1 бал – не в повному обсязі володіє матеріалом. Має помилки у відповіді.

Для здобувачів заочної форми навчання при розрахунку використовується коефіцієнт 3,3

Критерії оцінювання доповнення / участі в дискусіях:

2 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми;

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

Критерії оцінювання презентації, доповідей, есе, рефератів:

Презентація, доповідь, есе, рефераті- це наочне представлення результатів самостійної роботи здобувача з опрацювання обраної теми, питання, завдання тощо. Мета презентації – набуття здобувачем навичок з аналізу інформації та наочного представлення результатів дослідження. Критерії оцінювання наведені у таблиці.

Критерії оцінювання презентації, доповіді, есе, реферату

Кількість балів	Мета	Висновки	Ключові положення	Структура
3 бали	Всі частини пов'язані з метою і предметом дослідження та містять важливі твердження за темою дослідження	Результати дослідження узагальнюються з метою формулювання важливих і значущих висновків за темою дослідження	Матеріал має в основі ключові положення, які повністю розкривають тему дослідження	Дослідження надає інформацію в логічній послідовності і завершується викладенням важливих моментів дослідження
2 бали	Матеріал містить важливі твердження за темою дослідження, але містить не відповідну темі інформацію	Деякі висновки є недостатньо обґрунтованими	Дослідження має в основі декілька ключових положень, однак вони перевантажені інформацією	Дослідження має певну непослідовність викладу теми дослідження
1 бал	Матеріал має опосередковане відношення до теми дослідження	Висновки є нелогічними або недостатньо обґрунтованими	У ключових положеннях відчувається нестача інформації, що необхідна для поточнення висновків	Дослідження має непослідовність у викладі теми

Для здобувачів заочної форми навчання при розрахунку використовується коефіцієнт 1,7.

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях:

4 бали – здобувач демонструє глибокі та всебічні знання теми, вільно оперує термінологією; безпомилково демонструє техніки психологічної допомоги, розбір складного кейсу, пропонує адекватний план реабілітації; бере активну

участь у дискусіях, аргументовано відстоює свою думку, дотримується етичних стандартів.

3 бали - здобувач добре володіє навчальним матеріалом, але допускає незначні неточності у формулюваннях; загалом правильно виконує практичні вправи, але потребує підказок викладача при застосуванні складних методик; самостійно аналізує типові ситуації, проте виникають труднощі при розборі нестандартних кейсів; працює на заняттях, ставить доречні запитання, але не завжди проявляє ініціативу в дискусії.

1-2 бали - здобувач демонструє знання, що мають фрагментарний характер; орієнтується в основних поняттях, але не може пояснити зв'язки між ними; виконує лише найпростіші завдання за зразком, допускає суттєві помилки в техніках психологічної підтримки; опис кейсів поверхневий; низька активність в дискусії, відповідає переважно на прямі запитання викладача, пасивно поводить під час групової роботи.

Для здобувачів заочної форми навчання при розрахунку використовується коефіцієнт 2,5

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів **підсумкового (семестрового) контролю**, є такі:

- виконання всіх *видів навчальної роботи*, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер *знань* навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- *характер відповідей* на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння *застосовувати* теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати *достовірність* одержаних результатів

8. Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми здобуття освіти та форми підсумкового (семестрового) контролю.

Розподіл балів за темами занять для екзамену

Поточне оцінювання та самостійна робота						Всього балів	
Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2				За підс. зм. модулів / тем занять та СР	На екзамен відводиться
T1	T2	T3	T4	T5	T6		

6	14	10	10	10	10		40
20 балів		40 балів					
Порогові бали						0-60	0-40
Загальна рейтингова оцінка						100	

Розподіл балів за видами діяльності (денна форма здобуття освіти):

Вид діяльності здобувача	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за семестр	Форма контролю
Підготовка доповідей, есе, рефератів	3	5	15	Екзамен
Захист доповідей, есе, рефератів на семінарському занятті, опитування	3	5	15	
Тестування	10	1	10	
Робота на практичних заняттях	4	5	20	
Екзамен	40	1	40	
Разом			100	
Розрахунок балу: $15+10+15+20+40 = 100$				

Розподіл балів за видами діяльності (заочна форма здобуття освіти):

Вид діяльності здобувача	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за семестр	Форма контролю
Підготовка доповідей, есе, рефератів	5	2	10	Екзамен
Захист доповідей, есе, рефератів, опитування	10	1	10	
Тестування	20	1	20	
Робота на практичних заняттях	10	2	20	
Екзамен	40	1	40	
Разом			100	
Розрахунок балу за залік: $10+10+20+20+40 = 100$				

8.3.Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті

Оцінка за шкалою	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
		для екзамену

ЄКТС			
A	90 - 100 балів	«ВІДМІННО»/ «excellent»	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80 - 89 балів	«добре»/ «good»	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 79 балів		Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 - 74 балів	«задовільно»/ «satisfactorily»	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68 балів		Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10. Орієнтовний перелік запитань для перевірки знань з дисципліни «Психологічне консультування в ситуаціях втрати та горя»

1. Історія виникнення та становлення психології проживання горя та втрати.
2. Необхідність проживання горя на різних етапах життя.
3. Структура консультативного процесу. П'ятирівнева модель консультування.
4. Хронотоп консультації. Організація консультативної взаємодії.
5. Моделі консультивної допомоги. Поняття про етапність в консультативному процесі.
6. Сутність та функції супервізії. Процес проходження супервізії.
7. Процес проблемно-орієнтованого консультування. Визначення психологічної проблеми.
8. Директивна та недирективна модель консультативної допомоги.
9. Взаємозв'язок самодіагнозу та психологічної проблеми.
10. Запит як основна складова в консультативному процесі.
11. Процес визначення та уточнення запиту.
12. Базові навички ведення консультативного інтерв'ю: нерефлексивне та

- рефлексивне слухання; вміння стимулювати та підтримувати клієнта.
- 13.Різновиди втрати.
 - 14.Сприйняття втрати людиною.
 - 15.Види та рівні реакцій на травмуючу ситуацію.
 - 16.Динаміка психологічних реакцій при катастрофах.
 - 17.Травматичні стресові реакції.
 - 18.Поняття травмуючої ситуації. Її ознаки та різновиди.
 - 19.Історія вивчення психологічних реакцій на травмуючу ситуацію.
 - 20.Психологічні аспекти горя.
 - 21.Психологія переживання.
 - 22.Психологія травмуючи ситуацій в соціальному конфлікті.
 - 23.Психологія травмуючи ситуацій в етнічному конфлікті.
 - 24.Фрустрація в травмуючій ситуації.
 - 25.Зміна в житті як травмуюча ситуація.
 - 26.Підсвідома регуляція поведінки в травмуючій ситуації.
 - 27.Психоаналітичний та психодинамічний підхід в поясненні причин і наслідків впливу травмуючих ситуацій на особистість.
 - 28.Інформаційно-когнітивні концепції поведінки у травмуючій ситуації.
 - 29.Стійкість і толерантність людини до травмуючих ситуацій.
 - 30.Стрес, травматичний стрес та посттравматичний стресовий розлад.
 - 31.Нозологічні одиниці МКХ-10, пов'язані із травматичним стресом.
 - 32.Епідеміологія ПТСР та його діагностичні критерії.
 - 33.Теоретичні моделі ПТСР.
 - 34.Особливості посттравматичного стресу у дітей.
 - 35.Психодіагностика розладів, пов'язаних із травматичним стресом.
 - 36.Особливості психічних процесів і станів при ПТСР.
 - 37.Індивідуальні особливості переживання ПТСР.
 - 38.ПТСР і внутрішні конфлікти.
 - 39.Робота механізмів психологічного захисту (дисоціація).
 - 40.Аутодеструктивна поведінка і ПТСР.
 - 41.Консультування осіб, схильних до суїциду.
 - 42.Психологічні проблеми психолога при роботі з потерпілими від екстремальних ситуацій.
 - 43.Вторинний ПТСР психолога та його профілактика.
 - 44.Психологічна підготовка до реального бою.
 - 45.Психологічні особливості комбатантів.
 - 46.Психологічні аспекти тероризму.
 - 47.Психологічні наслідки втягнення у деструктивний культ (секту).
 - 48.Поняття неперервної прихованої атомної паніки.
 - 49.Різновиди та психологічні наслідки насильства.
 - 50.Суїцидальна поведінка, як форма кризисного реагування.
 - 51.Депресії, як наслідок травматичного інциденту.
 - 52.Фізіологічний та патологічний афект як наслідок дії травмуючої ситуації.
 - 53.Консультування дітей, що постраждали від насильства.
 - 54.Консультування жертв сімейного насильства.

55. Психологічна допомога у кризових психологічних станах.
56. Дебрифінг як метод роботи з потерпілими від екстремальної ситуації.
57. Методи зняття психологічного напруження, робота з емоційними переживаннями потерпілих.
58. Загальні особливості психокорекційної роботи з психологічною травмою.
59. Особливості групової психокорекції в роботі з психологічною травмою.
60. Когнітивно-біхевіоральний підхід до психологічної травми.
61. Психодинамічний підхід в роботі з психологічною травмою.
62. Тілесно-орієнтовані вправи у роботі з психологічною травмою.
63. Методи Арт-терапії у роботі з травмою.
64. Системна сімейна психотерапія в роботі з травматичними переживаннями.
65. Кататимно-імагінативна психотерапія в роботі з психологічною травмою.
66. Нейролінгвістичне програмування в роботі з психологічною травмою.
67. Робота з травматичними екзистенціальними переживаннями.
68. Методи саморегуляції психологічного стану особистості, їх різновиди та особливості застосування.
69. Застосування груп казкотерапії у травмуючих ситуаціях.
70. Позитивна психотерапія як засіб допомоги клієнтам з психологічною травмою.
71. Психологічна інтервенція як метод психологічної допомоги у травмуючій ситуації.
72. Особливості «допсихологічної» допомоги в психотравмуючій ситуації.
73. Психологічний супровід як форма надання невідкладної психологічної допомоги
74. Методика психологічного деф'юзингу.
75. Методика десенсибілізації та переробки психічної травми за допомогою рухів очей (ДПРО)
76. Методика психодрами у роботі із наслідками травмуючої ситуації.
77. Особистісно-орієнтована терапія у роботі із наслідками травмуючої ситуації.
78. Трансперсональний підхід до кризових станів та переживань особистості.
79. Діяльнісний підхід до подолання психологічної кризи.
80. Техніки аутогенного тренування при роботі із травмою.
81. Дихальні техніки при роботі із травмою.
82. Гештальт-терапія в роботі з особами, що потерпіли від травмуючих ситуацій.
83. Символ драма у роботі із наслідками травмуючої ситуації.
84. Метафоричні асоціативні карти у роботі із особами, що потерпіли від травмуючих ситуацій.
85. Миссисипская шкала для оцінки посттравматичних реакцій; опитувальник Бека для оцінки депресії.
86. Опитувальник для оцінки вираженості психопатологічної симптоматики SCL-90-R (шкала Дерогатіса).
87. Шкала ПТСР з ММРІ.
88. Шкала оцінки тяжкості бойового досвіду Т. Кі-на.

89. Основні техніки стабілізації особистості.

90. Техніки роботи з флешбеками.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Афанасьєва Н.Є. Психологічне консультування представників екстремальних професій: теорія, методологія, практика: монографія / Н.Є. Афанасьєва. Х.: НУЦЗУ, 2017. 315 с.
2. Власенко О.О. Психологічний вплив суспільства на адаптацію особистості при втраті. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія*. Том 36 (75) № 1. 2025. С. 73-78
3. Гірченко О.Л. Основи психологічного консультування: навч.-метод. посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» / укладач Гірченко О.Л.; Національний університет «Чернігівський колегіум імені Т.Г. Шевченка». Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум імені Т.Г. Шевченка», 2023. 124 с.
4. Колесніченко О. С. Засади бойової психологічної травматизації військовослужбовців : монографія. Х. : ФОП Бровін О.В., 2018. 488 с.
5. Магдисюк Л.І. Основи психологічного консультування: навч. посіб. Луцк : Вежв-Друк, 2022. 360с.
6. Рибик Л. Теорія горя: сторічна історія розвитку // *Проблеми екстремальної та кризової психології*. 2023. № 2(6). С. 191-206.
7. Розов В.І. Адаптивні антистресові технології: навч. посібник. К.: Кондор, 2005. 278 с.
8. Терапія горя (R. A. Neimeyer, 2015, переклад та адаптація В. Зливков, С. Лукомська, обкладинка Анастасія Гридасова). Київ. 2021. 259 с.
9. Титаренко Т. М. Посттравматичне життєтворення: способи досягнення психологічного благополуччя: монографія / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 160 с.

Додаткова література

1. Агаєв Н.А., Кокун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Остапчук В.В., Ткаченко В.В. Збірник методик для діагностики негативних психічних станів військовослужбовців: Методичний посібник. – К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2016. – 234 с.
2. Власенко О.О., Макаров О.М. Стрес-асоційовані розлади у військовослужбовців з пораненнями: психосоматичні прояви. *Науковий журнал «Габітус»*, 2025, 72, Т.1. С.56-60.
3. Іваненко Б.Б. Саморегуляція особистості : навч. посіб. Київ : ФОП Ямчинський О.В.
4. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору / переклад з англ.

- О. Лизак, О. Наконечна, О. Шлапак. Львів : Вид-во Старого Лева, 2015. 416 с.
5. Королович О. Психологічні аспекти динаміки переживання втрати. *Psychology Travelogs*. 2023. Вип. 4. С. 16-24.
 6. Михайлов Б.В., Чугунов В.В., Курило В.О., Саржевський С.Н. Посттравматичні стресові розлади : Навчальний посібник / Під заг. ред. проф. Б. В. Михайлова. – Вид. 2-е, перероблене та доповнене. – Х. : ХМАПО, 2014. – 223 с.

Інформаційні ресурси

1. Титаренко, Т. М. (2023). Воєнна повсякденність: як розширити вікно можливостей для самовідновлення: Наукова доповідь на методологічному семінарі «Актуальні проблеми охорони психічного здоров'я українського народу у воєнний і повоєнний час», 16 листопада, 2023 р. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 5(2), 1-5. URL: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5224>
2. Цицей Р. М. Психічна травма як наслідок пережитої людиною надзвичайної ситуації [Електронний ресурс] // Проблеми екстремальної та кризової психології. 2013. Вип. 13. С. 258-265. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Рекр_2013_13_32
3. Що таке посттравматичний стресовий розлад (ПТСР)? Електронний навчальний посібник. Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1mmU6Ne8JyLX5vUFI1V2d1CZT93jfDKaj/view>
4. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Інститут психології імені Г.С. Костюка. Національної Академії педагогічних наук України. Режим доступу: <http://psychology-naes-ua.institute/>